

คู่มือประชาชน

เพื่อการจัดการขยะอันตรายชุมชน

มารู้จักขยะอันตราย ให้มากขึ้น

ขยะอันตราย หรือขยะพิษ (Hazardous Waste) คือ ขยะ วัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ผลิตภัณฑ์เสื่อมสภาพ หรือภาชนะบรรจุต่าง ๆ ที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุ/ สารเคมีอันตรายชนิดต่าง ๆ ที่มีลักษณะเป็นพิษ สารไวไฟ สารเคมีที่กัดกร่อนได้สารเคมีที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง สารที่ระเบิดง่าย สารที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม สารกัมมันตรังสีสารที่ทำให้เกิดโรค และสารอย่างอื่นไม่ว่า จะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่ บุคคล สัตว์พืช ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม

ขยะอันตราย มีมาก เสี่ยงมาก ในจำนวนขยะมูลฝอยเหล่านี้ขยะที่สร้างปัญหาแก่ระบบนิเวศมากที่สุดคือ“ขยะอันตราย” หรือ“ขยะพิษ” ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปีสิ่งที่น่ากลัว คือ หากขยะอันตรายเหล่านี้ไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกวิธีจะก่อให้เกิด ผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน และคุณภาพของสิ่งแวดล้อม ในระยะยาว

ขยะอันตรายใกล้ตัวกว่าที่คิด ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้คนในชุมชน ที่ร่วมกันทิ้งขยะออกมาจากบ้าน คิดแต่เพียงว่าจะโยนทิ้งสิ่งสกปรกต่าง ๆ ให้พ้นบ้านไป แล้วบ้านของเราจะสะอาด โดยไม่ได้คำนึงถึงว่าขยะเหล่านั้นจะเป็นขยะอันตรายที่มีสารพิษหรือวัตถุอันตราย ปนเปื้อนอยู่หรือไม่ ใครจะรู้ว่า เพียงเสี้ยววินาทีที่ขยะอันตรายพ้นจากประตูบ้าน ขยะอันตราย ได้สร้างผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม กลายเป็นมหันตภัยร้ายที่ ค่อย ๆ สะสม มากขึ้น...มากขึ้น...มากขึ้น จนกลายเป็นอันตรายที่อยู่ใกล้ตัวเรา อย่างคาดไม่ถึง

รู้ได้อย่างไร ว่าผลิตภัณฑ์ หรือภาชนะใดเป็นขยะอันตราย

หลายคนอาจไม่รู้ว่ในบ้านของเราแทบทุกคนมีวัตถุอันตรายเก็บสะสมอยู่มาก ซึ่งเมื่อใช้ไม่หมดหรือติดอยู่กันขวดหรือก้นกระป๋องแล้วถูกทิ้งออกไปเป็นขยะ ขยะเหล่านี้จะกลายเป็นขยะอันตรายหรือขยะพิษ

วิธีสังเกตง่าย ๆ ว่าผลิตภัณฑ์หรือภาชนะใดเป็นขยะอันตราย ให้ดูจากฉลาก หรือ สัญลักษณ์ที่ติดอยู่บนผลิตภัณฑ์ หรือภาชนะบรรจุ เช่น

สารไวไฟ ติดไฟง่าย
เมื่อถูกประกายไฟ
เช่น ก๊าซหุงต้ม
น้ำมันเชื้อเพลิง
น้ำมันก๊าด น้ำมัน
จาระบีทินเนอร์ผง
กำมะถัน น้ำยาทา
เล็บ น้ำยาล้างเล็บ
ยาขัดเงาพื้น

สารมีพิษ อาจทำให้
เสียชีวิต หรือบาดเจ็บ
อย่าง รุนแรงจากการ
กิน สูดดม หรือจาก
การสัมผัส เช่น น้ำยา
ล้างห้องน้ำ ยาฆ่า
แมลงและกำจัด
ศัตรูพืช ลูกเหม็น ยา
เบื่อหนูยาฆ่าเชื้อรา
เทอร์โมมิเตอร์
หลอดไฟ

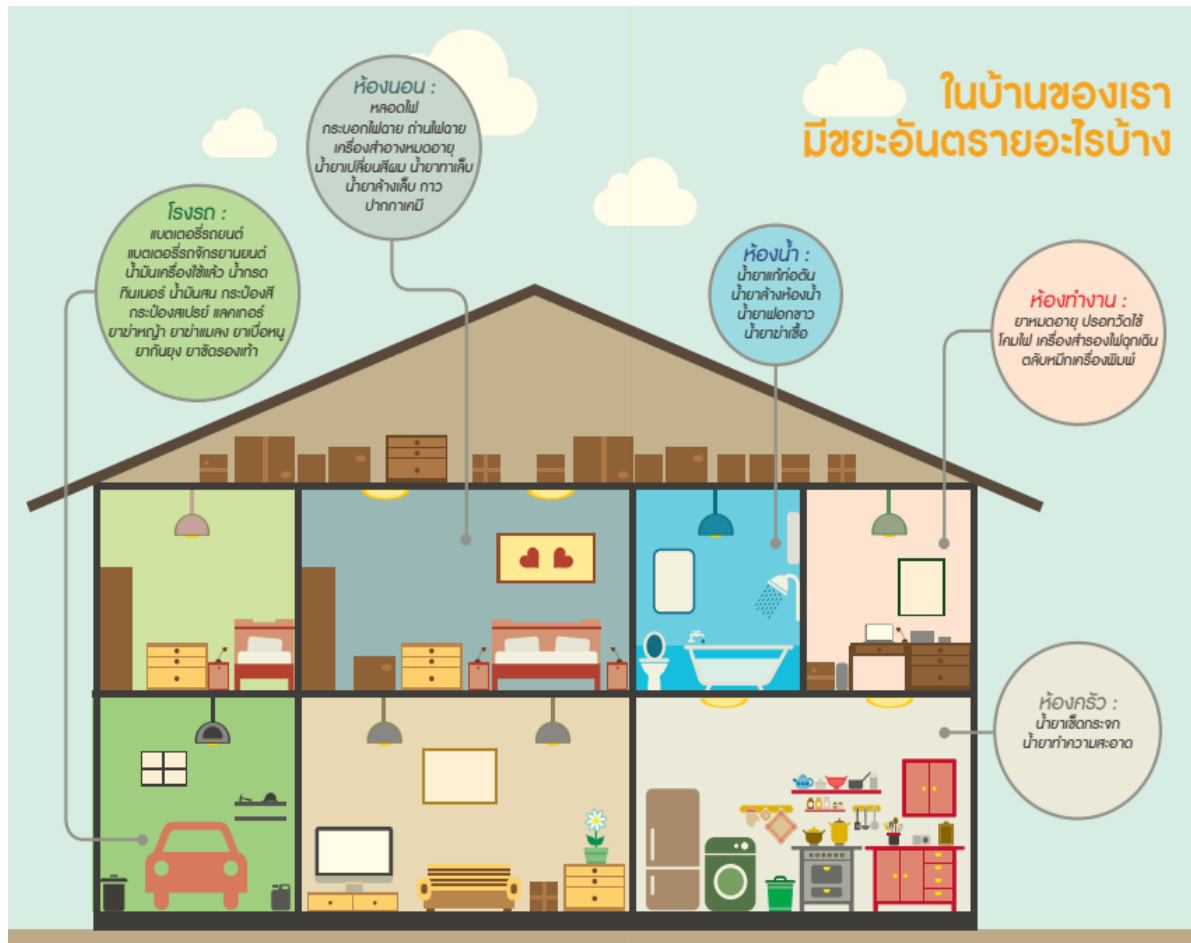

สารกัดกร่อน มี
ปฏิกิริยาทางเคมีที่
สามารถเผาไหม้ หรือ
ทำลายผิวหนังและ
เป็นอันตราย ต่อ
ระบบทางเดินหายใจ
เช่น แบตเตอรี่-
รถยนต์น้ำมันเคลือบ
เงารถ น้ำยาที่มี
ส่วนผสมของ
แอมโมเนีย น้ำยาที่มี
สารฟอกขาว น้ำยา
ฆ่าเชื้อ สีย้อมผ้า
น้ำยาทำความสะอาด
ท่อน้ำทั้งศัตรูพืช ลูก
เหม็น ยาเบื่อหนูยา
ฆ่าเชื้อรา
เทอร์โมมิเตอร์
หลอดไฟ

สารที่ระเบิดได้
ระเบิดได้เมื่อถูก
การเสียดสีหรือถูก
ความร้อน เช่น
ดอกไม้ไฟ กระป๋อง
สเปรย์ต่างๆ

ขยะอันตราย อยู่ในบ้านของเราเอง!

โรงรถ :แบบเตอริร์รถยนต์ แบบเตอริร์รถจักรยานยนต์ น้ำมันเครื่องใช้แล้ว น้ำกรดทินเนอร์ น้ำมันสน กระบองสี กระบองสเปรย์ แลคเกอร์ยาฆ่าหญ้า ยาฆ่าแมลง ยาเบื่อหนยากันยุง ยาฆัตรองเท้า

ห้องนอน : หลอดไฟ กระบอกไฟฉาย ถ่านไฟฉาย เครื่องสำอางหมดอายุ น้ำยาเปลี่ยนสีผม น้ำยาทาเล็บ น้ำยาล้างเล็บ การปากกาเคมี

ห้องน้ำ : น้ำยาแก้ท้องต้น น้ำยาล้างห้องน้ำ น้ำยาฟอก ขาวน้ำยาฆ่าเชื้อ

ห้องทำงาน : ยะหมดยอายุ พรอหวัดไ้ไข้คอมไฟ เครื่องสำรองไฟฉุกเฉิน ตลับหมึกเครื่องพิมพ์

ห้องครัว : น้ำยาเช็ดกระจก น้ำยาทำความสะอาด

ผลกระทบจากการจัดการขยะอันตรายไม่ถูกวิธี

รู้หรือไม่ หากเราทิ้งขยะอันตรายปะปนกับขยะมูลฝอยทั่วไป อาจเกิดอันตรายหรือทำให้สารอันตรายปนเปื้อนสิ่งแวดล้อม ได้ทั้งในระหว่างขั้นตอนการเก็บขนและการกำจัด

ความเสี่ยงต่อการเกิดโรค

การได้รับสารอันตรายบางชนิดเข้าไปในร่างกาย อาจทำให้เจ็บป่วยเป็นโรคต่าง ๆ จนอาจถึงตายได้

ผลกระทบต่อระบบนิเวศ

หากสารอันตรายซึมหรือไหลลงสู่พื้นดิน หรือแหล่งน้ำ จะไปสะสมในห่วงโซ่อาหาร เป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำและพืชผัก เมื่อเรานำไปบริโภคจะได้รับสารนั้นเข้าสู่ร่างกายเหมือนเรากินยาพิษเข้าไปอย่างช้า ๆ

ผลเสียหายต่อทรัพย์สินและสังคม

สารอันตรายบางชนิดนอกจากทำให้เกิดโรค ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลแล้ว อาจทำให้เกิดไฟไหม้ เกิดการกีดกร่อนเสียหายของวัสดุ เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา

สภาพแวดล้อมและทรัพย์สินอีกด้วย

พิษของขยะอันตราย เข้าสู่ร่างกายได้อย่างไร

พิษของขยะอันตรายสามารถ เข้าสู่ร่างกายของเรา จาก 3 ทาง คือ

ทางการหายใจ

โดยการสูดดมเอาไอ ผง หรือละอองสารพิษเข้าสู่ร่างกาย เช่น สี ตัวทำละลาย น้ำมันรถยนต์

ทางปาก

โดยการรับประทานเข้าไปโดยตรง ทั้งตั้งใจและไม่ตั้งใจ เช่น สารพิษที่ปนเปื้อนจากภาชนะใส่อาหาร หรือจากมือ รวมถึงสารพิษที่สะสมอยู่ในผักและเนื้อสัตว์

ทางผิวหนัง

โดยการสัมผัสหรือจุ่มสารพิษซึ่งสามารถซึมเข้าสู่ผิวหนังและจะดูดซึมได้มากยิ่งขึ้นหากมีบาดแผลที่ผิวหนัง หรือเป็นโรคผิวหนังอยู่ก่อนแล้ว

ตัวอย่างสารพิษที่มีผลต่อสุขภาพ

เรามีวิธีการจัดการขยะอันตรายชุมชนอย่างไร?

ต้นทาง ==> **คัดแยก** ออกจากขยะมูลฝอยทั่วไป

การรวบรวม ==> เก็บรวบรวมแต่ละชุมชน/อปท. ==> **เตรียมนำส่ง อบจ.**

การกำจัด ==> **กำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ** ==> **อบจ. ดำเนินการ**